Kázání: 102. O pohrdání a 144 tisících

Vždycky se najdou důvody proč zvednout kartu ponižování druhých, proč opovrhovat a přehlížet. Společným jmenovatelem je obvykle strach z jinakosti a také snaha potvrdit si svou vlastní převahu, ať už kulturní, ekonomickou nebo třeba tělesnou.

Kázání

O pohrdání a 144 tisících

1. čtení: Žalm 123

1 Poutní píseň . Pozvedám své oči k tobě, jenž v nebesích trůníš.
2 Hle, jak oči služebníků k rukám jejich pánů, jako oči služebnice k rukám její paní, tak vzhlížejí naše oči k Hospodinu, našemu Bohu, dokud se nad námi nesmiluje.
3 Smiluj se nad námi, Hospodine, smiluj se nad námi! Dosyta jsme zakusili pohrdání.
4 Naše duše už dosyta zakusila posměchu sebejistých a pohrdání pyšných.

2. čtení: Zjevení 7

1 Potom jsem viděl, jak se čtyři andělé postavili do čtyř úhlů země a bránili všem čtyřem větrům, aby žádný z nich nevál na zemi ani na moře ani na jakékoli stromoví.
2 A hle, jiný anděl vystupoval od východu slunce; v ruce držel pečetidlo živého Boha a mocným hlasem volal na ty čtyři anděly, jimž bylo dáno škodit zemi i moři:
3 „Neškoďte zemi, moři ani stromoví, dokud neoznačíme služebníky našeho Boha na jejich čelech!“
4 Pak jsem slyšel počet označených: sto čtyřiačtyřicet tisíc označených ze všech pokolení Izraele:
5 z pokolení Juda dvanáct tisíc, z pokolení Rúben dvanáct tisíc, z pokolení Gád dvanáct tisíc,
6 z pokolení Ašer dvanáct tisíc, z pokolení Neftalím dvanáct tisíc, z pokolení Manase dvanáct tisíc,
7 z pokolení Šimeón dvanáct tisíc, z pokolení Levi dvanáct tisíc, z pokolení Isachar dvanáct tisíc,
8 z pokolení Zabulón dvanáct tisíc, z pokolení Josef dvanáct tisíc, z pokolení Benjamín dvanáct tisíc

označených.
9 Potom jsem viděl, hle, tak veliký zástup, že by ho nikdo nedokázal sečíst, ze všech ras, kmenů, národů a jazyků, jak stojí před trůnem a před tváří Beránkovou, oblečeni v bílé roucho, palmové ratolesti v rukou.
10 A volali velikým hlasem: „Díky Spasiteli, Bohu našemu, sedícímu na trůnu, a Beránkovi.“
11 A všichni andělé se postavili kolem trůnu, kolem starců i těch čtyř bytostí a padli před trůnem tváří k zemi,
12 klaněli se Bohu a volali: „Amen! Dobrořečení i sláva a moudrost, díky a čest i moc a síla Bohu našemu na věky věků. Amen!“
13 Jeden z těch starců na mne promluvil: „Kdo jsou a odkud přišli ti v bílém rouchu?“
14 Řekl jsem: „Pane můj, ty to víš!“ A on mi řekl: „To jsou ti, kteří přišli z velikého soužení a vyprali svá roucha a vybílili je v krvi Beránkově.
15 Proto jsou před trůnem Božím a slouží mu v jeho chrámě dnem i nocí; a ten, který sedí na trůnu, bude jim záštitou.
16 Již nebudou hladovět ani žíznit, ani slunce nebo jiný žár jim neublíží,
17 neboť Beránek, který je před trůnem, je bude pást a povede je k pramenům vod života. A Bůh jim setře každou slzu z očí.“

Sestry a bratři,

co svět světem stojí, najdou se lidé, kterými ti druzí pohrdají, kterými opovrhují a které přehlížejí. Důvody se vždycky najdou. Například společenské postavení. Pohrdávalo se otroky, pohrdá se lidmi na okraji, jako jsou bezdomovci nebo obyvatelé tzv. sociálně vyloučených oblastí. Nebo rasa či národnost. Pohrdávalo se barbary, indiány či Židy, pohrdá se Romy, Vietnamci nebo cizinci. Nebo příslušnost k jinému, než mužskému rodu. Pohrdávalo se ženami, zejména svobodnými matkami a také nemanželskými dětmi, pohrdá se lidmi s menšinovou sexuální orientací.

Pohrdávalo se a dodnes se pohrdá. Příležitost se vždycky najde. Vždycky se najdou důvody proč zvednout kartu ponižování druhých, proč opovrhovat a přehlížet. Společným jmenovatelem je obvykle strach z jinakosti a také snaha potvrdit si svou vlastní převahu, ať už kulturní, ekonomickou nebo třeba tělesnou.

Že je to ubohé? Samozřejmě, že je, někde hluboko v nitru to všichni víme, a přesto se stále vesele pohrdá. Čteme o tom už na samém začátku Bible. Adam a Eva, první lidé, nejprve pohrdli sami sebou. Nechtěli být správci stvoření, nechtěli pečovat o krásu světa a bránit ji před nicotou a zlem. Měli rádoby vyšší cíle. Chtěli mít převahu, chtěli být bohy.

Takhle to s námi lidmi je. Chceme mít navrch. A abychom měli navrch, musíme logicky hledat ty, nad nimiž potom budeme mít převahu, které z výše svého postavení budeme moci přehlížet, kterými lze pohrdat a opovrhovat. Jedině tak si můžeme svou převahu potvrdit. Že je to dětinské? Samozřejmě, že je. Někde hluboko v nitru to všichni víme, ale neumíme si pomoci. Chceme být bohy, alespoň malými bůžky, a proto nás tolik láká každá příležitost, jak shodit ty druhé abychom si sami připadali lepší.

Pro příklady nemusíme chodit daleko. Tak třeba hlava našeho státu před týdnem prohlásila, že jsou jí transgender lidé bytostně odporní. Prezident vyjádřil opovržení několika desítkami tisíc lidí, kteří si svůj osud nevybrali, kteří mají život nepoměrně těžší, než většina tzv. normálních lidí. Nikomu neubližují, platí daně jako každý, přesto jsou přehlíženi a vystaveni pohrdání. Není to chucpe? Samozřejmě, že je. Někde hluboko v nitru to ví i prezident, ale neumí si pomoci, touha srážet a ponižovat druhé, aby sám mohl vyniknout, je silnější.

Našli bychom spoustu dalších příkladů, ať už z nejvyšší politiky nebo z domovů, ulic, hospod či

kanceláří. Ale proč o tom vlastně dnes mluvím? Protože se o pohrdání zmiňuje dnešní 123. žalm, a také proto, že si připomínáme výročí smrti Mistra Jana Husa, který byl upálen v opovržení jako kacíř.

Od té doby si my Češi občas připadáme neprávem přehlížení a pohrdaní, někdy propadáme sebelítosti a někdy si tuhle roli přivlastníme do té míry, že potom máme pocit, že jsou všichni proti nám a že si nejlépe vystačíme sami. Ještě štěstí, že jsme měli prezidenty, jako byl Masaryk nebo Havel, kteří se nás ze začarovaného kruhu malomyslnosti a furiantství snažili odpoutat a obrátit naši pozornost ať už k drobné pozitivní práci nebo k zájmu o druhé, co jsou přehlížení a kterými mocní pohrdají. Že žijeme v době, kdy tyhle hodnoty nejsou v kurzu, je věc jiná.

Nezbývá, než doufat, že to není na vždy. Vraťme se ale nyní ke zmíněnému 123. žalmu: „Smiluj se nad námi, Hospodine! Dosyta jsme zakusili pohrdání. Naše duše už dosyta zakusila posměchu sebejistých a pohrdání pyšných.“ Volněji přeloženo: „Už máme toho pohrdání po krk, Hospodine, kdy už s tím něco uděláš?“ Podobně volají i duše mučedníků v knize Zjevení: „Kdy už, Pane, vykonáš soud a za naši krev potrestáš viníky?“

Jak slova žalmisty, tak volání umučených v sobě zahrnují něco velmi zásadního. A sice víru, že Hospodin je bůh, který se právě těch opovržených a přehlížených zastává. Je na jejich straně proti všem, kdo jimi pohrdají, kdo jejich postavení zneužívají ke svému prospěchu. „Blaze těm, kdo pláčou, neboť oni budou potěšeni,“ vyhlašuje Ježíš v horském kázání. „Blaze těm, kdo hladovějí a žízní po spravedlnosti, neboť oni budou nasyceni.“

Celá Bible od vysvobození izraelitských otroků z Egypta přes Ježíšovo přátelení se s pohrdanými a přehlíženými až po pád pyšného Babylóna v knize Zjevení je jedním velkým příběhem vysvobození těch, kteří musejí pohrdání snášet a trpí jeho důsledky.

Nejinak je tomu i v přečteném oddílu z knihy Zjevení. Autor knihy Jan chce všem ztrápeným a vystrašeným souvěrcům vlít do žil novou naději. Doba byla těžká. Císař Domician se považoval za božího syna a nesnesl žádného, kdo by jej nechtěl uctívat. Křesťané, kteří na tuhle hru nepřistoupili, byli vystaveni opovržení a nezřídka i smrti. Podobně jako předtím Ježíš, kterého považovali za světlo pro cestu životem.

V tyhle dva boží syny nelze věřit najednou. Musíte si vybrat. Buďto vyznáváte nadřazenost, násilí a přehlížíte druhé, nebo naopak uvěříte v moc lásky, rovnosti a sounáležitosti. Na dvou židlích současně se sedět nedá. Jan píše těm, kdo místo pohodlného trůnu císaře pána zvolili raději nepohodlnou stoličku Krista Pána. A protože byl Jan obratný spisovatel, použil k povzbuzení všech pohrdaných křesťanů obrazy a symboly, které mají tu moc doplnit naději a nabít odvahou.

Dnes, po dvou tisíci letech, už některým z nich moc nerozumíme. Nezřídka se pak stává, že si je vykládáme po svém, třeba jako nějaké věštby či předpovědi světových událostí. Jan tuhle ambici nemá. Chce jen, aby všem přehlíženým zastáncům pravdy a lásky bylo jasné, že Bůh o nich ví. Chce, aby věděli, že jednou vyjde najevo, kdo je kdo, že v blízké budoucnosti Bůh tuhle kapitolu lidských dějin plnou pohrdání, opovrhování a přehlížení jednou provždy uzavře a náš svět se navždy promění.

Do té doby je ovšem třeba počítat s tím, že bohorovná přezíravost a pohrdání těmi, kdo jsou jiní, bude zdánlivě vítězit. To nás však nesmí zmást, rozhodně není radno házet flintu do žita. Jan předkládá vizi sto čtyřiačtyřiceti tisíc lidí „ze všech pokolení Izraele“, útvar připomínající Izraelity, kteří jeden vedle druhého, utříděni podobně jako vojenské čety, putují nehostinnou pouští do zaslíbené země.

Zmíněný počet, tedy 12 x 12 000 naznačuje velké množství disciplinovaně uspořádané tak, aby případný narušitel či diverzant zvnějšku neměl šanci. Bylo by to ideální, kdyby takhle křesťané

skutečně fungovali, bok po boku vstříc Božímu království, bok po boku, aby diverzanti povýšenosti, nenávisti a pohrdání jinými lidmi neměli šanci. Jan je v tomhle idealista, realita je žel často jiná.

Ale pozor! Hned na to obrací naši pozornost ke své druhé vizi. Otevírá nám nebe. Je tam Boží trůn a také Beránek neboli Ježíš sám a všude plno lidí ve slavnostních šatech a v rukou větve z palem a všude jásot a hlahol. Nevíme sice, kde se v nebi vzaly palmy, nicméně ale víme, že tyhle Janovy výjevy jsou básnickými obrazy, které v nás mají evokovat zážitek ne nepodobný vytržení.

Palmovými větvemi se prý kdysi mávalo, když se král vracel z vítězné bitvy. Tady v nebi tedy ony zástupy mávají z radosti, že je po válce, že zvítězil Beránek, ten, který byl kdysi v opovržení, přehlížený Mesiáš, nyní panovník nového věku spravedlnosti a pokoje.

Právě tohle nám chce Jan ve své knize Zjevení sdělit. Moc mu jde o to, abychom tady na zemi nepodlehli pokušení shlížet na druhé svrchu, nebo, na druhé straně, abychom nepodlehli pocitu, že arogantní lidé, co pohrdají druhými, tu vždycky budou a že se to nikdy nezmění.

Jde o to držet se pohromadě, jeden vedle druhého, aby diverzantské zlo nemělo šanci. Jde o to uchovat si víru, že pravda a láska jednou skutečně zvítězí, že tenhle svět čeká jedno velké vzkříšení.

PeČ

SPCH 4. 7. 2021

Můžete také navštívit naši facebookovou stránku Baptisté – Česká republika nebo facebookovou skupinu Zpravodaj baptistických sborů